

מסורת הש"ס

האשה פרק שמיני פסחים

פז.

עין משפט
נר מצוה

א מ"י פ"ג מהל' ק"ס
הלכה י"א:
ב ב"ש הלכה י"ב:
ג ב"ש הלכה י"ג:
ד ד"ה ש"ס הלכה י"ד:

רבינו חננאל

האשה שהיא בבית בעלה
שחט עליה אביה שחט
עליה בעלה כ"ו. כיוון
ששני האכל במקום
שחיטה. דייקאן מינה
ד"ה ברירה, וכלא תביר
כ"י בעת שחטת הפסח
בזה נמית. ושנין מאי
מקום שהיא רוצה בשעת
שחיטה. ורמין עלה
האשה רגל ראשון משל
אביה. ואם תאמר מקום
שרוצה בשעת שחיטה מה
לי אביה מה לי בעלה.
ושנין דא מתניתין בדרופה
וכ"י יוחנן דאמר מאי
דכתיב או הייתי בעיניו
מכאן ואילך ממי שהיא
רוצה בשעת שחיטה.
אחזק ל"י קטנה. אבר
רבי יוחנן זו עילם
שוכחה ללמוד ולא [ונתחן]
ללמד. בימי עזיה מלך
יהודה נתבאר ארבעה
נביאים הושע ישעיה עמוס
ומיכה. גדול שבכולן
הושע שנאמר תחלה דבר
ה' בהושע תחלה לארבעה
נביאים באותו הפרק כ"ו.

האשה. מאי רוצה בשעת שחיטה. ודווקא ביררה בשעת
שחיטה אבל לא ביררה אינה אוכלת לא משל זה ולא משל
זה אבל בירשה אפילו סתמא אוכלת משל בעלה: **באן** בדרופה כאן
בשאינה רדופה. אור"ת דכל נשים רדופות הן להגיד צדית אביהן
כשנמצאו שלימות צדית חמיהן והשמה

מוקי מתני' כשאני רדופה כגון
שכרגל הראשון שאמר מופה לא הלכתי
לצדית אביה ומיירי מתני' כרגל שני
לחופתה והוא ראשון להליכה שכרגל
שלישי לא הלכתי הלכתי כיון שאינה
רדופה ספק הוא דשמא גם מה לא
תלך ואצריה לבדד אי נמי מתניתין
מיירי כרגל ראשון לחופתה ואינה
רדופה לפי שמייירי שכרגל קודם הרגל
הגדול שבה צדית אביה ולכן היא
ספק אף כרגל ראשון וירשא דקמי
תאכל משל בעלה כרגל שני להליכה
שכרגל היתה צדית אביה כרגל שלישי
וכדמיתא כדרדופה כרגל הראשון
לחופתה ולהליכה דודאי דעתה בשל
אביה דהיא רדופה להגיד שבה
שנמצאת שלימה ומכאן ואילך דקמי
היינו כרגל שני ועדיין לא הגדילה
שבה דלא הוא ספק דלמי דקמי
נמצאתין לאו דוקא דלא דוקא כבר
גילתה דעתה שרואה בשל אביה א"כ
אפילו הלכה כל זמן שלא ביררה ספק
הוא אבל הלכה לעשות לא גרס ואי
גרס י"ל דלעשות לאו דוקא והשמה
אמי שפיר הא דגרס דכתיב אז הייתי
בעיניו כמאלה שלום וגו' וגרס נמי
וא"ר יוחנן דמייתי רחיה דקמם כלה
רדופה להגיד שבה:

בזויות מובה. מה להלן דס אף
כאן דס נדות:

בימי עזיהו. נתבאר ד' נביאים
א"כ ג' דנביא לא כתיב ביה
עזיהו אלא כימי יותם אחי יחזקיהו
מ"מ כיון דכתיב קרא סמס י"ל
שנחלת מלכות יותם נתבאר ולא
היה עדיין עזיהו מי אלא שנחננו
ומלך יותם בנו תחמי צימיו:

אמר זו חקב"ה דהושע. ממה
שמר לו לקחת אשת זנונים
דריש שמסתמא כך אמר לו וכן השיבו:
ירעאל

"מלך יהודה בפרק אחד נתבאר ד' נביאים וגדול שבכולן הושע שנאמר
"תחלת דבר ה' בהושע" וכי בהושע דבר תחלה והלא ממש עד הושע כמות
נביאים א"ר יוחנן תחלה לארבעה נביאים שנתבאר באותו הפרק ואילו הן
הושע ישעיה עמוס ומיכה אמר לו הקדוש ברוך הוא להושע בניך חמאי והיה
לו לומר בניך הם בני חנוניך הם בני אברהם יצחק ויעקב לגלגל רחמיה עליהן
לא דיו שלא אמר כך אלא אמר לפניו רבש"ע כל העולם שלך הוא העבירם
באומה אחרת אמר הקב"ה מה אעשה לזקן זה אומר לו לך וקח אשה זונה והוליד
לך בנים זנונים ואחר כך אומר לו שלחה מעל פניך אם הוא יכול לשלוח אף
אני אשלח את ישראל שנא' ויאמר ה' אל הושע לך קח אשה זנונים וילדי
זנונים וכתיב וילך ויקח את גומר בת דבליים גומר אבר רב שהכל גומרים בה בת
דבליים

אפי' כ"ד דריש לקמיה: **ארבעה נביאים.** לקמיה מפרש להו ובכולהו כתב זהו י"מ עזיהו יותם אחי יחזקיה שכולן החלו להינבא בימי
עזיהו וקיפחו מ"י ארבעה מלכים: לא דיו שלא אמר כן. אמה למד ממה שאמר לו הקדוש ברוך הוא קח לך אשת זנונים ולא אמר כן
לנביא אחר: (מלמתי כאן הנה"ה מלשון רבינו ארבעה נביאים כולו כתיב זהו בימי עזיהו דר ממזיקה דכתיב ביה יותם אחי יחזקיהו
ובעמם לא כתיב אלא עזיהו ומיכה אלא שכרגל נתנגע ויותם בנו שיפט על הארץ לפיכך לא נקרא על שמו אבל
ששה היו קודם שנתרע בעמם [א] נאמר שמים לפני הרעש וישעיה ביום הרעש דכתיב (ישעיה ו) וינעו אמות הספים שרעשו עליונים
לשרופו ותחתונים לבולעו כמשפט קרא ועדמו שערערו על הכהונה ואותו היום נתנגע והושע קודם לכולן: ה"י גרסין **אמר** לו קח לך
אשה זנונים ואח"כ **אמר** לו שמה: וילדי זנונים. שמלך לך בנים זנונים ספק שכן ספק של אחרים: **גומרין** כ"י. ביאסם תאווה לבס:
דכלם

האשה. האכל משל בעלה. דמסתמא דעתה לימות על של
בעלה כל זמן שלא פירשה שהיא דעתה בשל אביה: **רגל**
הראשון. כך דרך הנשואות ללכת לצדית אביהן רגל הראשון שאמר
הנשואין: **האכל ממקום שהיא רוצה.**
רדופה לילך עד הנה לצדית אביה תמיד
הלך מספקא לן צדית יחא לה אלא
אם כן פירשה: **אפטרופוסין.** שהיו
לא שנים והמנוח זה על פסחו וזה על
פסחו: לא יאכל משל שניהן. לא
המנוח של זה ולא משל זה ואפילו
המנוח האחד על פסחו מי מן רשות
תלך האחר לימות על זה ואין לו
תקנה אלא א"כ רזו שניהן שימנה עס
האחד: לא יאכל משל רבו. דמסתמא
לא היה דעת רזו להימנות תלך
החירות על פסחו: **גב' שמעט**
מינה יש ברירה. ק"ד ממקום שהיא
רוצה בשעת אכילה קאמר ואמרינן
הנדר דשחיטה חזיקה דהאי פסח
שפיר אחרדיק עלה דהאי אמתא:
בשעת שחיטה. ששאלו את פיה
בשעת שחיטה ואמרה בזה אני רוצה:
אוכלת משל אביה. מן הסתם:

מסתמא כשאני רדופה. לילך תמיד
לצדית אביה צדית בעלה חזיק לה
הלך כל שחר הרגלים ודאי שייכא
בתיה ורגל ראשון ספק ובריתא
כדרופה הלך רגל הראשון ודאי דמר
אביה מכאן ואילך ספק: **כמאלה**
שלום. נחנצתני עקיו ונמנמנתי
שלימה לו: **להגיד שבה.** היאך
מקובלת היא צדית חמיה: **ושדים.**
להקין אחרים: אין לה. שאין הגאה
מתנה: זו עילם. שהיה זה דניאל
שנאמר (דניאל ח) ואני (דניאל הייתי)
בשן(ש) אשר בעילם המדינה וזה
ללמוד ולא רכן תורה כישראל אבל
כגל גדלה עזרה הסופר דכתיב (עזרה
ו) (הוא) הכין לבני לדרוש (במורה)
[את תורת] ה' ונלעשת [וללמד בישראל]
חק ומשפט: **ושדי אלו ס"ח.** המניין
אחרים כשדים הללו: **כמגדלות.**
שמניין על הדור: **כנטישים.** נטיעות
יונקות שלא נתקלקלו עדיין ולא ארע
בהן שר: **שאוונות פסחין לבעליהן.**
סוממות פסחין עד שמוזקקות
לבעליהן ואין נבעלות לאחרים. לשון
אחר שמגדלות פסחין של נדה
לבעליהן לפרוש מהן ואע"פ שחאוונות
רבה: וכן הוא **אומר ומלאו כמורק**
כוזיות מובה. מה זיות דהסת כתיב
בהו ומלאו הכא נמי כוזיות כויות על
ידי שמתמלאת תאווה ואין מוקקות
אלא עד שיבואו בעליהן: **כאילו נכנס**
היכל צימיו. דהיי משמע מחוטבות
בניין היכל. תנתיב לשון בנין: **צימי**
עזיהו כו. משום דלירי כנכנס
ישראל כלשון אשה הנשאת לבעל
דלאמר כמאלה שלום נקט נמי
להא דהושע דכתיב ביה תקראי

אפי' כ"ד דריש לקמיה: **ארבעה נביאים.** לקמיה מפרש להו ובכולהו כתב זהו י"מ עזיהו יותם אחי יחזקיה שכולן החלו להינבא בימי
עזיהו וקיפחו מ"י ארבעה מלכים: לא דיו שלא אמר כן. אמה למד ממה שאמר לו הקדוש ברוך הוא קח לך אשת זנונים ולא אמר כן
לנביא אחר: (מלמתי כאן הנה"ה מלשון רבינו ארבעה נביאים כולו כתיב זהו בימי עזיהו דר ממזיקה דכתיב ביה יותם אחי יחזקיהו
ובעמם לא כתיב אלא עזיהו ומיכה אלא שכרגל נתנגע ויותם בנו שיפט על הארץ לפיכך לא נקרא על שמו אבל
ששה היו קודם שנתרע בעמם [א] נאמר שמים לפני הרעש וישעיה ביום הרעש דכתיב (ישעיה ו) וינעו אמות הספים שרעשו עליונים
לשרופו ותחתונים לבולעו כמשפט קרא ועדמו שערערו על הכהונה ואותו היום נתנגע והושע קודם לכולן: ה"י גרסין **אמר** לו קח לך
אשה זנונים ואח"כ **אמר** לו שמה: וילדי זנונים. שמלך לך בנים זנונים ספק שכן ספק של אחרים: **גומרין** כ"י. ביאסם תאווה לבס:
דכלם

אפי' כ"ד דריש לקמיה: **ארבעה נביאים.** לקמיה מפרש להו ובכולהו כתב זהו י"מ עזיהו יותם אחי יחזקיה שכולן החלו להינבא בימי
עזיהו וקיפחו מ"י ארבעה מלכים: לא דיו שלא אמר כן. אמה למד ממה שאמר לו הקדוש ברוך הוא קח לך אשת זנונים ולא אמר כן
לנביא אחר: (מלמתי כאן הנה"ה מלשון רבינו ארבעה נביאים כולו כתיב זהו בימי עזיהו דר ממזיקה דכתיב ביה יותם אחי יחזקיהו
ובעמם לא כתיב אלא עזיהו ומיכה אלא שכרגל נתנגע ויותם בנו שיפט על הארץ לפיכך לא נקרא על שמו אבל
ששה היו קודם שנתרע בעמם [א] נאמר שמים לפני הרעש וישעיה ביום הרעש דכתיב (ישעיה ו) וינעו אמות הספים שרעשו עליונים
לשרופו ותחתונים לבולעו כמשפט קרא ועדמו שערערו על הכהונה ואותו היום נתנגע והושע קודם לכולן: ה"י גרסין **אמר** לו קח לך
אשה זנונים ואח"כ **אמר** לו שמה: וילדי זנונים. שמלך לך בנים זנונים ספק שכן ספק של אחרים: **גומרין** כ"י. ביאסם תאווה לבס:
דכלם

(א) לקמן פ"ג. (ב) חטיות
ע"ה: (ג) פ"ה כתיב
(ד) קדוש מ"ט: פסחין
מ"ה: (ו) ב"ר ז"ל (ז) ויב
ח"ה: (ח) (ז"ל מלך) (ט) ב"ר
ד"ה: (י) כתיב (י) וירש
נמי למלך הושע מלך
רש"ל: (כ) הושע א. ישעיה
א. פסח ח - כימי עזיהו.
מ"ה א - כימי יותם
לח יחזקיה.

תורה אור השלם

1. אני חזקה וישר
כמגדלות או יחזקיה
בעיניו כמגדלות שלום.
שיר השירים ח
2. ויהי ביום ההוא נאם
ה' תקראי איש ואל
תקראי לי עוד בעלי.
הושע ב יח
3. אהות לו קטנה
וירשין אין לה מה נעשה
לאיתנו ביום שידבר
בה. שיר השירים ח ח
4. אשר קנינו כנטישים
מגדלות. בבביות
בנותינו קניות מוקדמות
תנתיב היכל:

תחלים קבר י
5. ה' צבאות יתן עליהם
ואכלו וקבשו אבני קלע
וירשו ונתו כמון וימלאו
כמורק כויות מובה.
זכריה ט טו
6. מווינו מלאים פסחין
מון אל ון אצוננו
מאלימות מוקדמות
בדחצותנו.
תחלים קבר י
7. דבר ה' אשר קנה אל
הושע בן בארי בימי
עזיה יותם אחי יחזקיה
מלך יהודה ובימי
ירבעם בן יואש מלך
ישראל. הושע א א
8. תחלת דבר ה' בהושע
ויאמר ה' אל הושע לך
קח אשה זנונים וילדי
זנונים כי זנה תהיה
הארץ מאדתי ה'.
הושע א ב
9. וילך ויקח את נמר
בת דבליים ואתה וילד
לו בן.
הושע א ג

מוסף רש"י

זו עילם שוכחה ללמוד
רלא ודחה ללמד. שהיה
זה דניאל דכתיב (דניאל
ח) ואני בשן(ש) הכירה
אשר בעילם המדינה. וכן
מכאן. ולא היו דורם
שעסקו בתורה ולא נז
אלו המכסים ללמד. שאלו
לא היה להם שום להקין
אלא ככל ומה ללמד
דכתיב בעזרה כ' הכין
לבני לדרוש את תורת
ה' ולעשות וללמד בישראל
חק ומשפט (קדושין ח)
וכד"ה מוהר"ן ד"ה. אני
חזקה זו כנסת ישראל.
שום שכן לענין חמה
ועדמה שערערו על הכהונה
בנין מלכות מלכות
בנין מלכות. וכן כ"ה.
שנתבאר באותו הפרק.
כימי אמות המלכות. עזיהו
יותם אחי יחזקיה. לארבעה
נביאים הלך כתיב כן. מן
מתיה שלא היה כימי
עזיהו. אבל היה כימי יותם
אחי יחזקיה (שם י"ד).

